

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

2021-2027 m. ES paramos programos „Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse“ pristatymas (II kvietimas)

2024 m. sausio 11 d.

 research
& advice

BENDRA INFORMACIJA

-
- ◇ Priemonės pavadinimas – Didinti energijos vartojimo efektyvumą (toliau - EVE) pramonės įmonėse
 - ◇ Finansuojami regionai – Sostinės regionas (Vilniaus apskritis) ir Vidurio ir Vakarų Lietuva (VVL, t.y. visos apskritys išskyrus Vilniaus).
 - ◇ Galimi pareiškėjai – pramonės įmonės.
 - ◇ Programos biudžetas – 40 mln.Eur, iš kurio:
 - ◇ 25 mln.Eur skiriama VVL regionui, tame tarpe:
 - ◇ 17 mln.Eur skiriama labai mažoms, mažoms ir vidutinės įmonėms;
 - ◇ 8 mln.Eur skiriama didelėms įmonėms;
 - ◇ 15 mln.Eur skiriama Sostinės regionui, tame tarpe:
 - ◇ 10 mln.Eur skiriama labai mažoms, mažoms ir vidutinės įmonėms;
 - ◇ 5 mln.Eur skiriama didelėms įmonėms;
 - ◇ Planuojami paraiškų teikimo terminai – nuo 2023 m. gruodžio 18 d. iki 2024 m. balandžio 16 d.

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

- ◇ **Energijos vartojimo efektyvumas** – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir kartu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui.
- ◇ **Energijos vartojimo auditas** – procedūra, kurios metu atestuotas auditorius*, įvertina energijos ir vandens nuostolius pramonės įmonės technologiniuose procesuose ir įrenginiuose ir numato priemones šios įmonės energijos ir vandens nuostoliams sumažinti.
- ◇ **Gamybos procesas** – visuma tarpusavyje susijusių darbo ir gamtinių procesų, kurių metu pradinė medžiaga paverčiama gaminiais.
- ◇ **Pagalbiniai procesai** – darbo procesai, kurie sudaro sąlygas be sutrikimų vykti technologiniam procesui (pavyzdžiui, įrankių gamyba įmonės reikalams, atsarginių įrenginių remontui gamyba, įrenginių remontas, suspausto oro, garo, šalčio gamyba ir panašiai).
- ◇ **Technologiniai procesai** – pagrindiniai gamybos procesai, kurių metu keičiamos darbo objektų formos, dydžiai, savybės ir pradinės žaliavos virsta pagrindine produkcija. Pagrindinių gamybos procesų tiesioginis rezultatas – pagaminti gaminiai, suteiktos paslaugos.
- ◇ **Technologinis sprendimas** – informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama įranga ar gamybos įrenginių valdymo sensoriai, valdikliai ir vykdikliai, sudarantys sąlygas padidinti esamos gamybos įrangos energijos vartojimo efektyvumą ir/ar reikalingi integruoti į naujai įsigyjamą įrangą ar esamus gamybos procesus.

* -žr. oficialų sąrašą su „įrenginių ir technologinių procesų“ atestacija:
<https://www.ena.lt/uploads/PDF-EVE/Auditoriu-sarasas-2023-11-24.pdf>

KAS IR KIEK FINANSUOJAMA

FINANSAVIMO SĄLYGOS

- ◇ Maksimali paramos suma – 1.200.000 Eur
- ◇ Paramos intensyvumas*:
 - ◇ Labai mažoms ir mažoms įmonėms - 50%
 - ◇ Vidutinėms įmonėms - 40%
 - ◇ Didelėms įmonėms - 30%

* + 15% kai investicijos vykdomos Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos apskrityse

KAS FINANSUOJAMA

- ◇ Finansuojamos energijos vartojimo audito ataskaitoje rekomenduojamos investicijos (technologinė įranga, jos modernizavimas ar keitimas į energetiškai efektyvesnę) ir visos su jų įdiegimu, montavimu, instaliavimu, darbuotojų apmokymu susijusios išlaidos.

- ◇ Projekte turi būti numatyta investuoti į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos vartojimo intensyvumo mažinimą, įsigyjant naują ir aplinkai palankią įrangą bei pritaikant technologinius sprendimus įmonės gamybos procesuose, užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą.
- ◇ Nors investicijų tikslas – didinti energijos vartojimo efektyvumą, tačiau perkama nauja technologinė įranga gali būti našesnė (galingesnė, našesnė ir pan.) nei šiuo metu naudojama

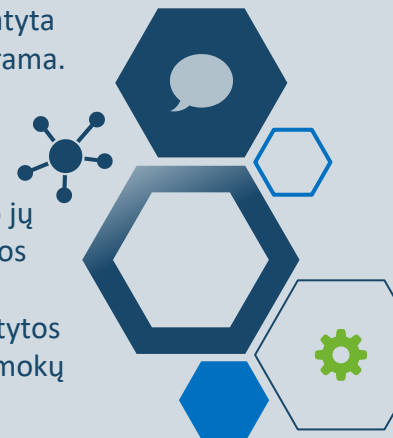
KAIP SKAIČIUOJAMA PARAMA (I)

Priklausomai nuo to ar įranga yra modernizuojama ar keičiama į naują, tinkamos išlaidos apskaičiuojamos skirtingai:

- ◇ pirmu atveju visos esamos įrangos modernizavimo išlaidos yra tinkamos ir kompensuojamos nurodytu intensyvumu
- ◇ antru atveju, būtina analizuoti du alternatyvius scenarijus, o tų scenarijų investicijų skirtumas ir sudaro finansuojamą dalį

◇ Paramą galima skaičiuoti pagal šiuos 4 scenarijus:

- **I scenarijus.** Lyginama mažesnė (sąlyginai prastesnė) EVE investicija su įmonės projekte numatyta ir tų investicijų skirtumas sudaro tinkamos finansuoti išlaidos, nuo kurių skaičiuojama ES parama.
- **II scenarijus.** Lyginama tokia pati investicija, kuri be ES paramos būtų vykdoma vėliau, o jos dabartinė grynoji vertė ir investicijos su ES parama skirtumas ir sudaro tinkamos finansuoti išlaidos.
- **III scenarijus.** Lyginamas scenarijus kai esami įrenginiai ir įranga būtų toliau eksploatuojami, o jų diskontuotos techninės priežiūros, remonto ir modernizavimo išlaidos ir projekte planuojamos investicijos su ES parama skirtumas sudaro tinkamos finansuoti išlaidos.
- **IV scenarijus.** Atvejis kai naudojamas lizingas, tinkamos finansuoti išlaidos yra projekte numatytos įrangos lizingo įmokų ir mažesnės (sąlyginai prastesnės) EVE investicijos diskontuotų lizingo įmokų skirtumas.

KAIP SKAIČIUOJAMA PARAMA (II)

- ◇ Visais išvardytais atvejais alternatyvus scenarijus atitinka investicijas, kurių gamybos pajėgumas ir naudingumo laikotarpis yra panašūs ir kurios atitinka jau galiojančius ES standartus. Alternatyvus scenarijus turi būti patikimas atsižvelgiant į teisinius reikalavimus, rinkos sąlygas ir paskatas, teikiamas taikant [ES apyvartinių taršos leidimų \(ATL\) prekybos sistemą](#).
- ◇ Kai investicijas sudaro aiškiai identifikuojamos investicijos, kuriomis siekiama tik padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir nėra mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijų pagal alternatyvų scenarijų, tinkamos finansuoti išlaidos yra visos investicinės išlaidos.

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

-
- ◇ Tinkamas pareiškėjas – ne trumpiau kaip 3 metus veikianti pramonės įmonė*, kurios vidutinė metinė apyvarta iš savo pagamintos produkcijos per pastaruosius 2 metus iki paraiškos pateikimo yra ne mažesnė negu 300.000 Eur (didelės įmonės atveju) ir 145.000 Eur (labai mažos, mažos ar vidutinės įmonės atveju).
 - ◇ Pajamos iš šios gamybinės veiklos turi sudaryti ne mažiau kaip 51 proc. nuo visų įmonės pardavimo pajamų

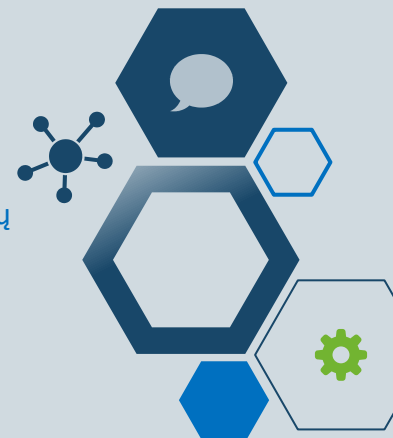
* - Pramonės įmonė – įmonė, vykdanči pramonės ekonominę veiklą pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, priskirtiną B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ (išskyrus šias veiklas: „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, „Durpių gavyba“, „Naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“) ir C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ (išskyrus šią veiklą: „Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba“)

REIKALAVIMAI PROJEKTAMS

-
- ◇ Projektas turi būti įgyvendintas **per laikotarpį ne ilgesnį kaip 36 mėnesių** nuo ES paramos sutarties pasirašymo dienos, bet ne vėliau kaip iki 2029 m. gruodžio 31 d.
 - ◇ Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti ne anksčiau nei po paraiškos įregistravimo dienos, tačiau tokiu atveju projekto išlaidos yra patiriamos įmonės rizika, nes dar nėra sprendimo dėl finansavimo skyrimo
 - ◇ Kai įmonė projekte planuoja keisti ir technologinius ir pagalbinius procesus, įmonė įsipareigoja CO₂ kiekį sumažinti 30 proc. nuo viso gamybos proceso (visų technologinių (pagrindinių) ir pagalbinių procesų).
 - ◇ Kai įmonė planuoja keisti tik technologinį (pagrindinį) procesą, įmonė įsipareigoja sumažinti įsipareigoja CO₂ kiekį 30 proc. nuo modernizuojamo technologinio proceso.
 - ◇ CO₂ kiekio sumažinimo dydis tai **išvestinis rodiklis**, perskaičiuojamas pagal įmonės ar modernizuojamų procesų suvartotos energijos (kuro, elektros, šilumos) kiekį ir jo pokytį įgyvendinus projektą.
 - ◇ Kartu su projekto paraiška, būtina pateikti **privalomojo energijos vartojimo audito ir papildomo energijos vartojimo audito ataskaitas** (didelės įmonės atveju) arba atlikto **energijos vartojimo audito ataskaitą** (labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės atveju), parengtą ne anksčiau nei prieš 1 metus.

PROJEKTO ĮSIPAREIGOJIMAI

-
- ◆ Įsipareigojama pasiekti paraiškoje numatytą metinį pirminės energijos suvartojimo kiekio sumažėjimą, skaičiuojant bazinių metų (iki paraiškos pateikimo) ir pasiekto pokyčio per metus po ES paramos intervencijos. Rodiklis bus apskaičiuojamas atlikus energetinį auditą ar kitą techninį patikslinimą.
 - ◆ 3 metų (didelės įmonės atveju 5 metų) laikotarpyje po projekto investicijų pabaigos įmonei taikomi tokie įsipareigojimai:
 - ◆ Įmonė negali nutraukti gamybinės veiklos arba perkelti jos už Lietuvos ribų;
 - ◆ Įmonė negali pakeisti infrastruktūros objekto nuosavybės teisių, jei dėl to įmonė arba viešojo sektoriaus institucija įgytų nederamą pranašumą;
 - ◆ Įmonė negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba vykdymo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams.

ĮGYVENDINIMO PLANAS

PASIRENGIMO EIGA

1.

Modernizuojamų
procesų
išskyrimas

- Išskiriamas vienas ar keli technologiniai procesai, kurie reikalauja investicijų. Preliminariai įvertinamas projekto poveikis jų efektyvumui

2.

Energijos
vartojimo audito
užsakymas

- Po preliminaraus įvertinimo, turi būti užsakytas energijos vartojimo auditas, kurio pagrindu bus teikiama ir projekto paraiška

3.

Planuojamų
investicijų ir audito
rezultatų
suderinimas

- Audito ataskaitoje turi atsispindėti planuojamų investicijų poveikis – bent 30 % sumažėja CO2 išmetimai

4.

Paraiškos ir jos
priedų
parengimas

- Pagal surinktą informaciją, pildoma paraiška, rengiami kiti būtini dokumentai

FINANSAVIMO PRIORITETAJ

Kvietimo biudžeto visiems projektams tikrai nepakaks. Maksimaliai projektas gali surinkti 100 balų ir tuo didesnis balų skaičius, tuo didesnės galimybės užtikinti paramą.

50 balų

Projektu siekiama daugiau kaip 30 proc. sumažinti tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo CO₂ kiekio, palyginti su energijos vartojimo efektyvumo audito ataskaitoje nurodytu bendru įmonės arba procesų metu išmetamu kiekiu

25 balai

Projekto efektyvumas - santykis tarp pareiškėjo planuojamo sumažinti CO₂ kiekio produkcijos vienetui ir prašomos finansavimo sumos

25 balų

Pareiškėjas yra pramonės įmonė, kurios metinis sutaupyta pirminės energijos kiekis (MWh/per metus) yra didesnis.

* - Minimali privaloma surinkti balų suma – 40 balų.

MŪSŲ PASLAUGOS

1

Detalaus projekto įgyvendinimo plano sudarymas

2

Investicijų efektyvumo vertinimas pagal įmonės turimus faktinius duomenis ir planuojamų įdiegti energijos vartojimo efektyvumo priemonių techninius parametrus

3

Dalyvavimas energetinio audito rengimo procese: pradinį užduočių ir pagrindinių reikalavimų suformavimas, rezultatų aptarimas ir įvertinimas

4

Paraiškos ir jos priedų rengimas. Konsultavimas lydinčių dokumentų rengimo ir tinkamumo klausimais. Paraiškos pateikimas Inovacijų agentūrai

5

Pateiktos paraiškos gynimas jos vertinimo Agentūroje etape: atsakymų rengimas, komunikavimas su atsakingomis šalimis

6

Projekto įgyvendinimo administravimas: konkursų organizavimas, dokumentų paramai išmokėti rengimas, projekto keitimų derinimas, konsultacijos kitais projekto įgyvendinimo klausimais

KONTAKTAI

UAB Research & Advice

dr. Vladas Tomaševič

Tel.: + 370 687 86 006

El.paštas: vladas@advice.lt

[Gedimino pr. 20, 01103 Vilnius](#)

www.advice.lt

 research
& advice

